گفت‌وگو با احمد دهقان

شیرین ترین لحظات زندگی من

بخش اول

سایر محمدی

خبر گزاری ها چندی پیش اعلام کردند ترجمه رمان «سفر به گرای ۲۷۰ درجه» احمد دهقان به قلم پال استراکمن در فهرست فروش سایت آمازون قرار گرفت. از طرفی در محافل هنری این خبر پیچیده که «جورج کلونی»، کارگردان معروف تصمیم دارد براساس این رمان، یک فیلم سینمایی بسازد که اگر این موضوع به واقعیت بپیوندد، موفقیت بزرگی برای احمد دهقان به عنوان نویسنده شاخص ادبیات دفاع مقدس خواهد بود. «من قاتل پسر تان هستم» کتاب دیگر احمد دهقان نیز که در سال ۸۳ از سوی نشر افق منتشر شد، دستمایه مازیار میری برای ساختن فیلمی سینمایی شده است و هنرمندان سرشناسی در این فیلم ایفای نقش کرده اند.

احمد دهقان، سال ۱۳۴۵ در یک خانواده یزدی مقیم کرج متولد شد و در رشته علوم ارتباطات اجتماعی مدرک کارشناسی گرفت وهم اکنون دانشجوی کارشناسی ارشد در رشته مردم شناسی است و با حوزه هنری نیز همکاری دارد.

«روزهای آخر»، «ستاره های شلمچه» دو کتاب از خاطرات ایام دفاع مقدس او هستند. وی «گردان چهار نفره» را برای نوجوانان منتشر کرد. «ناگفته های جنگ»، «پرنده و تانک» و «سال بازگشت» از عنوان های دیگر آثار اوست.

آقای دهقان، از میان آثاری که تاکنون نوشته و منتشر کرده‌اید، به کدام یک بیشتر علاقه دارید؟

هر داستانی یادآور دوره‌ای از فعالیت های فکری من است و برای من لذت خاص خودش را دارد. در یک مقطعی سفر به گرای ۲۷۰ درجه» را خیلی دوست داشتم. وقتی آن را مرور می کردم لذت می بردم. در هر مطالعه احساس می کردم با شخصیت های این اثر در یک میهمانی دوستانه شرکت کرده ام. یا در دوره‌ای دیگر با بخش هایی از کتاب «من قاتل پسرتان هستم» چنین احساسی داشتم.

یکی از آثاری که خیلی دوست دارم و هربار از مطالعه اش لذت برده ام همان «پرنده و تانک» بود که بعدها در مقاطع مختلف به آن رجوع می کردم و با هر بار مطالعه این کتاب، احساسی خوب و عجیبی در من زنده می شد. فکر می کنم پرنده و تانک طولانی ترین و بیشترین لذت را در من به جا گذاشت. شاید این اثر بازتاب حس و حال خودم در جنگ باشد، ضمن این که شخصیت محوری این اثر قهرمانی بود زابلی و فضای بومی آن منطقه را توصیف می کرد. در عین فقر، غنایی در سلوک اش بود که انسان را مجذوب می کرد. حضورش در جنگ عاشقانه بود. صحنه هایی که در این اثر شکل گرفت و آن دنیایی که ساخته بودم و آن لحظاتی که باتخیل خلق شد، برای من بسیار شیرین بود.

کتاب «من قاتل پسرتان هستم» پس از انتشار بسیار بحث برانگیز شد. دو گروه با دونگرش متفاوت به عنوان موافق و مخالف به جدال قلمی برخاستند. دلیل آن چیست؟

من در مورد این کتاب نمی خواهم حرف بزنم. دوست ندارم درباره آن صحبت کنیم. شما هم از این موضوع بگذرید.

عده‌ای بر این باورند برخی از نویسندگان که نخستین تجربه های نویسندگی را در حوزه های هنری و نهاد های فرهنگی پشت سر گذاشتند و با حمایت های مادی و معنوی چند کتاب در حوزه انقلاب و ادبیات دفاع مقدس منتشر کردند به محض رسیدن به مرز اندکی شهرت از آن محافل و مجالس بریدند و به ادبیات ضد جنگ پیوستند...

ما در جنگ یک دوره طولانی را پشت سرگذاشتیم. یعنی بچه هایی که در سنین ۱۵ - ۱۴ سالگی وارد این عرصه شدند، پس از هشت سال به عنوان مردانی کار آزموده و باتجربه از آن خارج شدند. نویسندگانی که ما در حوزه ادبیات دفاع مقدس می شناسیم، بچه هایی از همین گروه ها بودند. نوجوانی و دوران بلوغ فکری شان را در همین جبهه ها گذراندند. این ها صاحبان واقعی جنگ هستند. من بسیاری از این بچه ها را می شناسم که هنوز هم وقتی از جبهه و جنگ حرف می زنند، از آن لحظات به عنوان لحظات شیرین و فراموش نشدنی زندگی شان یاد می کنند. هم چنان که برای من آن دوران، دوران رؤیایی عمر بود. برای خود من هنوز هم دوستان دوره جنگ بهترین و پاک ترین دوستانم محسوب می شوند. لحظات زمان جنگ با همه تلخی ها که گاهی به افسانه می ماند، هنوز برای من شیرین ترین لحظات زندگی است. خب این بچه ها، همان بچه های پشت سنگرها هستند که بعد از خاتمه جنگ تفنگ ها را به زمین گذاشتند و قلم به دست گرفتند و نوشتند و نویسنده شدند. من هم یکی از همین افراد بودم. همیشه همین طور بود، وقتی جنگ های دنیا را مطالعه می کنید، می بینید بلافاصله بعد از جنگ، خیل عظیمی از میان یک نسل که در جنگ حضور داشتند، نویسنده می شوند و تجربه های خودشان را از جنگ روایت می کنند، می خواهند آن غلیان درون و آن احساس خاص خودشان را با قلم به تصویر بکشند و ثبت کنند. ما هنوز در مرحله آزمون وخطا هستیم. هنوز داریم ادبیات جنگ را تجربه می کنیم. وقتی به ادبیات کشورهای درگیر جنگ نگاه می کنیم می بینیم نسل در نسل دارند از تجربه های همدیگر استفاده می کنند، در ادبیات دنیا، در ادبیات ایران بویژه در ادبیات جنگ این تجربه است که ما را به جلو می برد و برخی نویسندگان را به جایگاه برتر می نشاند. در بین این دسته از نویسندگان، گاهی نگاه انتقادی نسبت به جنگ دیده می شود. نگاه انتقادی شان هم در عین دلسوزی است. در عین احساس عاشقانه ای که به جنگ دارد. نگاه انتقادی این دسته از نویسندگان کینه ورزانه نیست، از سر دشمنی نیست. من به هیچ وجه نمی پذیرم این نویسنده به گذشته اش پشت کرده باشد.

نسلی که از جنگ برگشت و قلم به دست گرفت می خواهد نگاه دلسوزانه و عاشقانه خودش را به آدم های جنگ و به لحظات فراموش نشدنی آن و به یاد آن لحظات انسانی با همه عشق و ایثارهایش را به تصویر بکشد. البته گاهی این روایت تلخ می شود گاهی هم منتقدانه است، اما غیر منصفانه و غرض ورزانه نیست. یک مثال معروف هست که شاید شما هم شنیده باشید می گویند «جنگ، فرماندهان خودش را پیدا می کند»، یعنی همان جوان های بی تجربه‌ای که در جنگ شرکت کردند. بعدها در جریان جنگ تجربه آموختند و تبدیل به فرماندهان بزرگی شدند و فرماندهی کردند. جنگ نویسندگان خودش را هم از میان همین خیل عظیم سربازان و رزمندگان پیدا خواهد کرد. اگر چه این بچه ها بدون تجربه وارد این عرصه شدند، هم اکنون دوران تجربه آموزی شان است. گاه ممکن است نگاه های متفاوت و حتی متعارضی در آن دیده شود، ولی یک روز از بین همین ها، نویسندگان بزرگی در عرصه دفاع مقدس متولد می شوند. نگاه انتقادی این نویسندگان، نگاه دلسوزانه است و...

شاید بتوان این گونه تعبیر کرد که این نوع نگاه، نگاه پدر به فرزند است که گاه از سر غضب است و گاه از سر مهر؟

صد درصد. پدر لذت می برد وقتی شاهد رشد و بالیدن فرزندش است. از بالندگی او به وجد می آید. به نظر من این نگاه انتقادی، به این دلیل است که هر کدام تجربه های متفاوتی برای رشد و تربیت این نحله ادبی داریم. همه آنها، از جمله خودمن، داریم تجربه می کنیم و آثار متنوع و متفاوتی می آفرینیم. داریم یاد می گیریم انسان ها را با همه ابعادش به تصویر بکشیم نمی خواهیم انسان هایی تک ساحتی به نمایش بگذاریم.

نویسندگان بزرگی در جهان از دل جنگ زاده شدند که آثار شان در همه دنیا خوانده دارد. همچون آندره مالرو که از دل نهضت مقاومت فرانسه زاده شد. یا نویسنده‌ای چون آرتور کونیسلر که کتاب «ظلمت در نیمروز» را نوشت یا گونتر گراس که رمان «طبل حلبی» را. چرا نویسندگان ادبیات دفاع مقدس هنوز نتوانستند اثر شاخص خلق کنند که در سطح جهانی مخاطب پیدا کند؟

هنوز زمان زیادی از دوران جنگ نگذشته است. یعنی هنوز از آن مقطع تاریخی فاصله نگرفته ایم. گاهی هنوز احساس می کنم در زمان جنگ هستیم. یعنی هنوز غبار های جنگ فرونشسته و ما داریم از دل غبارها جنگ را می بینیم. به همین دلیل خیلی زود است که بگوییم چرا آثاری آفریده نشده که با عظمت دفاع مقدس برابری کند؟ یا بپرسیم که چرا آثار منتشر شده در این سطح است؟ دوستی مطرح کرد آن دسته از نویسندگانی که درباره جنگ نوشتند، در آینده‌ای نه چندان دور حسرت خواهند خورد که چطور رویدادی با این ابعاد عظیم را ندیده اند؟ همچنان که امروز می بینیم دایره نویسندگانی که از جنگ می نویسند وسیع تر شده است و نویسندگان بیشتری به جرگه ادبیات دفاع مقدس پیوسته. اگر به دو دهه قبل بر گردید کمتر نویسنده‌ای را می دیدید که از جنگ حرف بزند. ادبیاتی به اسم ادبیات دفاع مقدس وجود نداشت. هم اکنون از درختی صحبت می کنیم که ریشه دوانده و شاخ و برگ گسترده و سایه بر خانه همسایگان نیز انداخته است، هر سال که می گذرد تولیدات ما در حوزه ادبیات دفاع مقدس بیشتر می شود به همان نسبت کیفیت این آثار برتر و بالاتر می رود. نویسندگانی در طول این سال ها تربیت شده اند که هر کدام در عرصه عمومی ادبیات چهره شده اند.

ادبیات دفاع مقدس با به پای ادبیات جدی کشور به پیش می رود. اگر بگوییم در عرصه ادبیات دفاع مقدس ضعیف تر از گونه های دیگر ادبیات هستیم، در مقابل برخی منتقدان معتقدند ادبیات جنگ دوش به دوش ادبیات کشور می تازد.

همین مسائل دال بر این است که گونه دیگری از ادبیات به اسم ادبیات دفاع مقدس در تاریخ ادبیات ایران تثبیت شده و جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده است. اگر در گذشته، ادبیات روستایی، ادبیات شهری، رمان عامه پسند، داستان کارگری و داستان پلیسی داشتیم، امروز ادبیات دفاع مقدس را داریم که گونه های دیگر ادبیات را به محاق برد و خیلی بزرگ تر از قد و قواره‌ای ظاهر شده که تصور می کردیم.

اگر بحث بازتاب ادبیات دفاع مقدس در خارج از مرز ها مطرح می شود، باید پرسید مگر گونه های دیگر ادبیات ما نتوانست ورای مرز ها بدرخشد؟ که از ادبیات دفاع مقدس با این سابقه کوتاهش چنین انتظاری دارد؟ یقین داشته باشید نسلی که توانست آن حماسه ها را در جبهه ها خلق کند، در عرصه فرهنگی هم حماسه ساز خواهد شد.

فکر نمی کنید اگر نویسندگان ما شناخت کافی از ادبیات جنگ و مقاومت جهان پیدا می کردند و از تجارب آنان در شکل و شیوه روایت بهره می گرفتند، موفق تر بودیم؟

ادبیات کشور ما سال ها از ادبیات تغذیه می کرد و هنوز هم می کند. ترجمه آثار شاخص ادبیات جهان در کشور ما به صورتی است که ما بیشتر آثار مهم را بلافاصله پس از انتشار به زبان فارسی در ایران می خوانیم و نویسندگان ما سریع تر از آن که تصور کنیم باتجربه های نویسندگان درجه یک جهان آشنا می شوند. این تجربه های متنوع در اختیار نویسندگان ما هست. ما بیشترین ترجمه ها را از آثار ادبی جهان داریم و بهترین ترجمه ها را که گاه با تألیف برابری می کند. شاید در خیلی از کشورها ترجمه چنین موقعیتی نداشته باشد. این که چرا رمان های بزرگ در ایران تولید نمی شود، دلایل متعددی دارد. آیا موفقیت نداشتن در این زمینه ناشی از زبان ماست. به نوع نگرش ما بر می گردد؟ مربوط به فرهنگ ماست؟ به نوع زندگی ما مربوط می شود؟ هر یک از این موارد دخیل باشد، خارج از حوصله این بحث است و فرصت دیگری می طلبد. این که این توان به صورت بالقوه در ادبیات ما وجود دارد یا نه احتیاج به ریشه یابی دارد، اما با همین تجربه های اندک و با همین داشته ها نویسندگان ما کار کردند. افرادی که وارد عرصه ادبیات دفاع مقدس شدند تجربه هایی دارند که گاه این تجربه سطحی است و گاه خیلی عمیق. همین نویسندگان تلاش می کنند در این عرصه پیش بروند و دریچه های تازه‌ای به روی ادبیات دفاع مقدس بگشایند و در آثار تازه تر و عمیق تری خلق کنند. حالا چرا مانند مالرو یا مثل گونتر گراس و هاینریش بل نشدند احتیاج به بحث و بررسی عمیق تری دارد، ولی به نظر می رسد این جنگ استعداد و توانایی خلق آثار بزرگ تر و عمیق تر را دارد. این جنم در نویسندگان ما هست که از جرقه ها و خردک شررها، شعله های بلندی بر افروزند که از دور ترین نقطه جهان رؤیت پذیر باشد.

اخبار

همایش جلوه‌های ماندگار

همایش «جلوه های ماندگار» دی زد برگزار می شود در این همایش، از خانواده شهدا، جانبازان، ایثارگران شاخص در عرصه های علمی و فرهنگی تجلیل خواهد شد.

ایجاد خانه شهید و کتابخانه تخصصی شهید و شهادت و اجرای طرحی پژوهشی با عنوان منشور مهندسی شهید و شهادت از دیگر برنامه هایی است که در دهه فجر دی زد برگزار خواهد شد.

«باز باران»

تصویر برداری فیلم تلویزیونی «باز باران» به کارگردانی اسماعیل فلاح پور به پایان رسید و از هفته آینده تدوین آن آغاز می شود.

داریوش مختاری فیلمنامه این کار تلویزیونی را نوشته و ماجرای آن روایت دو بسیجی است که شب قبل از عملیات باید برای شناسایی وارد خاک دشمن شوند و این در حالی است که تغییراتی در آرایش نظامی دشمن پدید آمده است.

«بازباران» پس از «ما هنوز زنده ایم» و «در اعماق شب» سومین فیلم فلاح پور در این روز هاست.

سفر پزشکان سوئدی طرفدار صلح به تهران

به دعوت انجمن حمایت از قربانیان سلاح های شیمیایی، یک هیأت ۷ نفره از سازمان پزشکان سوئدی طرفدار صلح از ۲۹ دی ماه تا ۳ بهمن از ایران بازدید می کنند.

این سازمان که عضو شبکه بین المللی پزشکان مخالف جنگ است، با هدف آشنایی با عوارض ناشی از کار برد سلاح های شیمیایی علیه ایران و توسعه همکاری های علمی برای ارتقای سطح سلامت جانبازان شیمیایی و سایر قربانیان جنگ و نیز توسعه روابط فرهنگی صلح طلبانه به ایران سفر می کنند.

مستند زندگی جانبازان نخبه

مستند «پیشگامان حماسه و دانش» با موضوع پرداختن به جانبازان نخبه در گروه اجتماعی شبکه خبر ساخته شده است.

تهیه کننده این مستند می گوید: در بیشتر برنامه های مربوط به جانبازان، آنها آدم های ناتوانی به تصویر کشیده شده اند، در حالی که جانبازان انسان های بزرگی هستند که باید توانایی های آنها در عرصه های مختلف برجسته شود. وی می افزاید: ساختار «پیشگامان حماسه و دانش» مستند گزارشی است و به جانبازان نخبه‌ای که دارای تحصیلات عالیه و مدال های جهانی و کشوری هستند، می پردازد.

بانک اطلاعاتی

مؤسسه فرهنگی هنری شهید آوینی به مناسبت نخستین سالگرد عروج ملکوتی شهید احمد کاظمی و باران باوفایش، نرم افزار چند رسانه‌ای «مهاجر» را تولید کرد.

این نرم افزار که در دو لوح تهیه شده، شامل یک بانک اطلاعاتی از دست نوشته ها، سخنرانی ها، فیلم ها و تصاویر، نقل قول دوستان و دیگر آثار به جا مانده از وی است.

آگهی استخدام پیمانی

شرکت فرودگاههای کشور برای تأمین نیروی انسانی موردنیاز خود طبق مفاد مقررات استخدامی شرکتهای دولتی و آئین نامه استخدامی پیمانی از محل سهمیه های استخدامی تعیین شده در تصویبنامه های شماره ۳۱۲۳۳ت/۲۶۱۷۳ هـ مورخ ۸۳/۹/۴ و ۷۱۳۰۵ت/۳۵۳۵۲هـ مورخ ۸۵/۶/۱۹ هیأت محترم وزیران تعداد ۳۵۳ نفر از برادران و خواهران واجد شرایط ذیل را از طریق امتحان یا آزمون استخدامی و مصاحبه تخصصی و گزینش و حسب‌مورد طی دوره آموزش شغلی مربوطه به صورت پیمانی استخدام می نماید.

ردیف	عنوان رشته شغلی	محل جغرافیایی خدمت	تعداد مورد نیاز	جنسیت مرد	جنسیت زن	شرایط احراز	گروه شغلی
۱	مهندس مکانیک	اصفهان، فرودگاه امام خمینی (ره) (هرکدام ۲ نفر)، زاهدان، خرم آباد، اردبیل، بیرجند، سنندج (هرکدام یک نفر)	۹ نفر	×		دارا بودن دانشنامه لیسانس، فوق لیسانس یا دکتری در یکی از رشته های تحصیلی: مهندسی مکانیک (کلیه گرایشها)، مهندسی مکانیک (تبدیل انرژی و طراحی جامدات)، مهندسی ماشینهای کشاورزی، مکانیزه‌ونیک، مکانیک ماشینهای کشاورزی، مهندسی مکانیک (نیروگاه)	۸
۲	کاردان راه و ساختمان	فرودگاه امام خمینی (ره)، رشت (هرکدام یک نفر)	۲ نفر	×	×	دارا بودن دانشنامه لیسانس یا گواهینامه فوق دیپلم در رشته تحصیلی: مهندسی عمران (کلیه گرایشها)، عمران (پل سازی و ابنیه فنی، نقشه برداری، ژئودزی، روسازی و زیرسازی راه، آزمایشگاهی عمران، کارتوگرافی، ساختمان های بتنی، عمران روستایی، فتوگراممتری، کارهای عمومی ساختمان، ساختمان های آب، سد و شبکه، راه سازی)، نقشه برداری، ساختمان سازی و معماری	۷
۳	کاردان تأسیسات	فرودگاه امام خمینی (ره) (۴ نفر)، ساری (۲ نفر)، نوشهر، رامسر، تبریز، شیراز، بندرعباس (هرکدام یک نفر)	۱۱ نفر	×	×	دارا بودن دانشنامه لیسانس یا گواهینامه فوق دیپلم در یکی از رشته های تحصیلی: تأسیسات (کلیه گرایشها)، مهندسی مکانیک (تأسیسات حرارتی و برودتی، تأسیسات)، مکانیک (تأسیسات بهداشتی و گازرسانی)، نقشه کشی صنعتی، نقشه کشی عمومی (نقشه‌کشی و طراحی صنعتی)، برق صنعتی، تأسیسات الکتریکی صنعتی، کنترل صنعتی	۷
۴	کارشناس بازرگانی داخلی	تهران (حوزه ستادی) (۳ نفر)، مهرآباد، اصفهان، کرمان، بندرعباس (هرکدام یک نفر)	۷ نفر	×	×	دارا بودن مدرک تحصیلی لیسانس، فوق لیسانس یا دکترا در یکی از رشته های تحصیلی: مدیریت بازرگانی، علوم اقتصادی، اقتصاد، اقتصاد بازرگانی، امور گمرکی، مدیریت گرایش گمرک، مدیریت بیمه	۸
۵	مهندس برق	فرودگاه امام خمینی (ره)، مهرآباد، بندرعباس (هرکدام ۲ نفر)، اصفهان، تبریز، نوشهر، ارومیه، اردبیل، اهواز، همدان، بیرجند، بجنورد (هرکدام یک نفر)	۱۵ نفر	×		دارا بودن دانشنامه لیسانس، فوق لیسانس یا دکتری در یکی از رشته های تحصیلی: مهندسی برق (کلیه گرایش‌ها)	۸
۶	کارشناس خدمات فرودگاهی	فرودگاه امام خمینی (ره) (۳ نفر)، نوشهر (۲ نفر)، مهرآباد، یزد، کرمانشاه، رشت، خرم آباد، مشهد (هرکدام یک نفر)	۱۱ نفر	×	×	دارا بودن دانشنامه لیسانس، فوق لیسانس یا دکتری در یکی از رشته های تحصیلی: زبان انگلیسی، زبان و ادبیات فارسی، روانشناسی، علوم تربیتی، مدیریت دولتی، مدیریت اجرایی و تسلط کامل به زبان انگلیسی	۸
۷	کاردان خدمات فرودگاهی	مهرآباد (۲ نفر)، فرودگاه امام خمینی (ره) (۱ نفر)	۳ نفر	×	×	گواهینامه فوق دیپلم یا دارا بودن دانشنامه لیسانس، در یکی از رشته های تحصیلی: زبان انگلیسی، زبان و ادبیات فارسی، روانشناسی، علوم تربیتی، مدیریت دولتی، مدیریت اجرایی و تسلط کامل به زبان انگلیسی	۷
۸	نقشه بردار	تهران (حوزه ستادی) (یک نفر)	۱ نفر	×		دارا بودن دانشنامه لیسانس، فوق لیسانس یا دکتری در یکی از رشته های تحصیلی: مهندسی عمران (نقشه برداری، فتوگرامتری، سیستمهای اطلاعات جغرافیایی GIS)، مهندسی نقشه برداری (کارتوگرافی – ژئودزی)، نقشه برداری هوایی، عکس برداری هوایی	۸
۹	مهندس راه و ساختمان	تهران (حوزه ستادی) (۲ نفر)، مشهد (۲ نفر)، فرودگاه امام خمینی (ره)، شیراز، نوشهر، بیرجند، بندرعباس، ارومیه (هرکدام یک نفر)	۱۱ نفر	×	×	دارا بودن دانشنامه لیسانس، فوق لیسانس یا دکتری در یکی از رشته های تحصیلی: مهندسی عمران (کلیه گرایش‌ها)، مدیریت پروژه و ساخت، راه و ساختمان (کلیه گرایش ها)، معماری، نقشه برداری، طراحی محیط	۸
۱۰	مهندس تأسیسات	تهران (حوزه ستادی) (۳ نفر)، فرودگاه امام خمینی (ره) (۲ نفر)، مهرآباد، بندرعباس، یزد، تبریز، اردبیل، شهرکرد، زاهدان، اهواز، اصفهان (هرکدام یک نفر)	۱۴ نفر	×	×	دارا بودن دانشنامه لیسانس، فوق لیسانس یا دکتری در یکی از رشته های تحصیلی: مهندسی عمران – کاربردی عمران (شبکه‌های آب و فاضلاب)، تأسیسات (کلیه گرایشها)، مهندسی مکانیک (تأسیسات حرارتی و برودتی، تأسیسات)	۸
۱۱	کاردان مکانیک	فرودگاه امام خمینی (ره) (۴ نفر)، مشهد، مهرآباد (هرکدام ۲ نفر)، شیراز، بندرلنگه (هرکدام یک نفر)	۱۰ نفر	×		دارا بودن دانشنامه لیسانس یا گواهینامه فوق دیپلم در یکی از رشته های تحصیلی: مهندسی مکانیک (کلیه گرایشها)، مهندسی ماشین‌های کشاورزی، مهندسی مکانیک (نیروگاه)، فنی مکانیک (کلیه گرایشها)، تعمیر و نگهداری خودرو، تعمیرات مکانیکی، مکانیک موتورهای دریایی، مکانیک (نقشه کشی صنعتی)، مکانیک خودروها، مکانیک خودروهای زرهی، مکانیک ماشینهای کشاورزی، مکانیک صنایع (تأسیسات عمومی صنایع و ماشین آلات صنایع، نگهداری و تعمیرات ماشین های راه سازی، مکانیک و تأسیسات حرارتی نیروگاه (نیروگاه بخاری، آب، گازی)، مکانیک موتورهای دریایی، تکنولوژی ماشینهای کشاورزی، صنایع توصیل، برق – الکترونیک، فلزکاری، صنایع فولادی، طراحی صنعتی، ماشین آلات سنگین	۷
۱۲	کاردان برق	فرودگاه امام خمینی (ره)، تهران (حوزه ستادی) (هرکدام ۳ نفر)، مشهد (۲ نفر)، اهواز، بندرلنگه، تبریز، ارومیه، همدان، یاسوج، کرمان، مهرآباد، سبزوار (هرکدام یک نفر)	۱۷ نفر	×		دارا بودن گواهینامه فوق دیپلم در یکی از رشته های تحصیلی: برق (کلیه گرایشها)، الکترونکنیک (برق صنعتی، تأسیسات الکتریکی صنعتی)	۷
۱۳	کارشناس محیط زیست	فرودگاه امام خمینی (ره)، مهرآباد، اهواز، مشهد، بیرجند (هرکدام یک نفر)	۵ نفر	×	×	دارا بودن دانشنامه لیسانس، فوق لیسانس یا دکترا در یکی از رشته های تحصیلی مطلوب: مهندسی طراحی محیط زیست، برنامه‌ریزی و مدیریت آموزش محیط زیست، زیست شناسی با گرایش های (علوم گیاهی، علوم جانوری، میکروبیولوژی)، علوم دریایی و اقیانوسی، محیط زیست شیلات، زراعت و اصلاح نباتات، باغبانی گیاه پزشکی، اصلاح نباتات، زراعت، آبیاری، آبخیزداری، خاکشناسی، مرتعداری، مهندسی فضای سبز، مهندسی شیمی، با گرایشهای مهندسی محیط زیست و بایکی از رشته های تحصیلی مرتبط جغرافیا، هواشناسی، مهندسی عمران با گرایشهای (آب و فاضلاب)، برنامه ریزی شهری و منطقه ای مهندسی آب، بهداشت محیط، دامپزشکی، علوم آزمایشگاهی (شیمی، مهندسی مکانیک با گرایشهای (مکانیک در طراحی جامدات، مکانیک در حرارت و سیالات، ساخت و تولید)	۸
۱۴	کارشناس حقوقی	فرودگاه امام خمینی (ره)، یزد، رشت، ایلام، خرم آباد، آبادان، بندرعباس (هرکدام یک نفر)	۷ نفر	×	×	دارا بودن مدرک تحصیلی لیسانس، فوق لیسانس یا دکترا در یکی از رشته های تحصیلی: حقوق (کلیه گرایشها)، فقه و حقوق اسلامی، معارف اسلامی و حقوق، الهیات و معارف اسلامی (فقه و مبانی حقوق اسلامی)	۸
۱۵	مسئول خدمات مالی (کارپرداز و امین اموال)	تهران (حوزه ستادی) (۲ نفر)، مهرآباد، یزد، نوشهر، تاز (هرکدام یک نفر)	۶ نفر	×	×	دارا بودن دانشنامه لیسانس در یکی از رشته های تحصیلی مدیریت گرایشهای (بازرگانی – دولتی – صنعتی – اقتصادی – خدمات بازرگانی و اداری)، حسابداری، مدیریت مالی، حسابداری و امور مالی، حسابرسی، کاربرد کامپیوتر در امور مالی	۸
۱۶	حسابرس	تهران (حوزه ستادی) (۲ نفر)	۲ نفر	×	×	دارا بودن دانشنامه لیسانس، فوق لیسانس یا دکترا در یکی از رشته های تحصیلی: حسابداری، حسابرسی	۸
۱۷	حسابدار (۳)	تهران (حوزه ستادی) (۴ نفر)، اصفهان، بندرعباس، اهواز، کرمانشاه، همدان، گرگان، بجنورد، ارومیه، مهرآباد، فرودگاه امام خمینی (ره) و خرم آباد (هرکدام یک نفر)	۱۵ نفر	×	×	دانشنامه لیسانس یا فوق لیسانس یا دکترا در یکی از رشته های تحصیلی: حسابداری، حسابرسی، مدیریت مالی، حسابداری و امور مالی، کاربرد کامپیوتر در امور مالی، مدیریت گرایشهای (بازرگانی، دولتی، اقتصادی، صنعتی)	۸